

## ОРГАНІЗАЦІЯ ВНУТРІШНЬОГОСПОДАРСЬКОГО КОНТРОЛЮ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Розвиток ринкових відносин та інтеграція України у світову економіку передбачає підвищення умов ефективності господарювання. Різка глобальна зміна інформаційних умов, призводить до виникнення нових інформаційних потреб з боку власників і керівників підприємств, що вимагає оптимізації управління ними.

Серед вітчизняних та закордонних науковців немає єдиного погляду щодо поняття контролю, який діє на підприємствах різних сфер діяльності та галузей. Даний вид контролю розглядається як внутрішній економічний контроль, фінансово-господарський контроль, фінансовий контроль, контроль на мікроекономічному рівні, внутрішній контроль, внутрішньосистемний контроль. Ці розбіжності насамперед пов'язані з тим, що дану функцію на різних підприємствах можуть виконувати різні департаменти, в залежності від організаційної структури і рішень вищого керівництва. Але всі ці визначення об'єднує характер відносин, які мають характер господарських, обслуговують господарську діяльність суб'єкта господарювання, відбуваються у сфері господарювання і викликають внутрішньогосподарські відносини. Тому, доцільно використовувати саме трактування «внутрішньогосподарський контроль» [1; 38].

Міжнародно визнані теоретико-методологічні основи внутрішньогосподарського контролю були сформульовані організацією COSO [2]. Розробки цієї організації об'єднують в собі як компоненти системи внутрішньогосподарського контролю, так і компоненти системи управління ризиками. Однією з основних цілей COSO є ухвалення відповідних рекомендацій корпоративному керівництву по найважливіших аспектах організаційного управління, ділової етики, фінансової звітності, внутрішнього контролю, компаній по управлінню ризиками і боротьбі з шахрайством.

Модель COSO визначає п'ять взаємозв'язаних компонентів внутрішньогосподарського контролю: контрольне середовище, оцінка ризиків, контрольна діяльність, інформація і зв'язок, моніторинг [3; 739].

Основні поняття моделі COSO можуть бути визначені таким чином:

1. Внутрішньогосподарський контроль – це процес, тобто засіб для досягнення мети, а не самоціль.
2. Для внутрішньогосподарського контролю важливі не стільки документи, скільки люди на всіх рівнях організації [3; 741].

З таких позицій, внутрішньогосподарський контроль – це процес, здійснюваний радою директорів, керівництвом, персоналом підприємства/організації, покликаний забезпечити впевненість в досягненні цілей, що стосуються операцій, звітності і дотримання нормативних вимог.

Отже, можна зробити висновок, що сутність внутрішньогосподарського контролю обумовлюється потребами суспільства в ефективному управлінні підприємством, його організація передбачає встановлення завдань, побудову організаційної структури, вибір головних параметрів, налагодження координації між суб'єктами та регламентацію функцій служб.

*Список використаних джерел:*

1. Пантелеєв В.П. Нова парадигма внутрішньогосподарського контролю / В.П. Пантелеєв // Науковий Вісник ДАСОА. – 2008. – № 1. – С. 37–44.

2. Welcome to COSO. – [Заголовок з екрану]. – Режит доступу: <http://www.coso.org> (звернення 08.02.2018).

3. Тофелюк Е.Ю. Основные положения модели COSO и их влияние на внутренний контроль в организации / Е.Ю. Тофелюк // Молодой ученый. – 2015. – №9. – С. 738–741.